

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 19Csp/24/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122203506
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Gabriela Chudovská
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3122203506.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

19Csp/24/2022

Okresný súd Trenčín v konaní pred sudkyňou Mgr. Gabrielou Chudovskou v právnej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO 35831154, právne zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom: C. X, A., o zaplatenie 160,51 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

19Csp/24/2022

I. Súd žalobu zamietá.

II. Žalovaný má proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%

odôvodnenie:

19Csp/24/2022

1. Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 23.05.2022 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 160,51 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 160,51 eur od 31.10.2019 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že pôvodný žalobca VÚB, a.s. ako veriteľ a žalovaný uzatvorili spolu dňa 06.08.2018 zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX /XXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol veriteľ žalovanému pôžičku vo výške 257 eur na kúpu spotrebného tovaru bližšie špecifikovaného v zmluve (čierna technika). Kúpna cena tovaru bola 365,4 eur. Žalovaný pri podpise zmluvy uhradil akontáciu vo výške 108,4 eur a na zvyšok kúpnej ceny mu veriteľ poskytol pôžičku podľa uvedenej zmluvy o pôžičke. Účelom zmluvy bolo poskytnutie pôžičky na zakúpenie tovaru na základe vlastného výberu. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 20 mesačných splátkach v sume 15 eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 300 eur bez akontácie. Uhradil akontáciu a sumu 135,- eur. Vzhľadom na to, že žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t.j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, veriteľ listom z dňa 28.08.2019 – predžalobná upomienka, vyzval žalovaného k úhrade dlžných splátok, na čo poskytol žalovanému dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní. Súčasne žalovaného upozornil, že ak nedôjde aspoň k úhrade najstaršej omeškanej splátky, veriteľ bude oprávnený úver zosplatiť. Žalovaný ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradil. Veriteľ využil oprávnenie v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia a dňa 19.10.2019 úver zosplatnil, o čom bol žalovaný informovaný listom z dňa 25.10.2019 - „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Ku zosplatneniu samotnému došlo až po márnom uplynutí dostatočne dlhej dodatočnej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu ku splátke splatnej bezprostredne pred zosplatnením. Neuhradením aspoň splátky uvedenej v predžalobnej upomienke sa žalovaný dostal do omeškania viac než 3 mesiace, a teda súčasne veriteľovi vzniklo v zmysle §53 ods.9 Občianskeho zákonníka oprávnenie vyhlásiť dlh za splatný v celom rozsahu naraz. Právo

veriteľa na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti upravuje článok 10.2 zmluvných podmienok. Celkový dlh predstavuje sumu 160,51 eur. Žalobca si uplatnil úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou, kde obvyklá doba doručenia zásielky je 5 dní. Zmluvnú pokutu si žalobca v tomto konaní neuplatňuje.

3. Uznesením č.k. 19Csp/24/2022-57 zo dňa 16.01.2023 súd rozhodol o zmene žalobcu tak, že namiesto pôvodného žalobcu VUB, a.s. vstúpil do konania súčasný žalobca.

4. Žalovaný mal žalobu s poučením o procesných právach a povinnostiach a výzvou na vyjadrenie k žalobe doručenú do vlastných rúk dňa 13.12.2022. Vyjadrenie k žalobe nebolo podané.

5. Podaním doručeným súdu dňa 02.04.2024 na výzvu súdu žalobca doplnil, že oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru bolo žalovanému zaslané formou obyčajnej listovej zásielky, doručenkou preto nedisponuje. Súčasne však poukázal na to, že pred vyhlásením splatnosti úveru bola žalovanému zasielaná výzva, tzv. predžalobná upomienka, ktorej obsahom bolo aj upozornenie na vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru. Predmetnú listinu žalovaný neprevzal v odbernej lehote. Žalobca je toho právneho názoru, že nijakým výkladom ust. § 53 ods. 9 OZ, nemožno vyvodiť záver, že zákonodarca vyžaduje 2 úkony pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, jednak výzvu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, ku ktorým musí byť preukázané doručenie oboch listín. Takýto výklad predmetného ustanovenia je podľa názoru žalobcu príliš extenzívny, pretože cieľom zákonodarcu bolo v prvom rade, aby bol dlžník preukázateľne upozornený na možnosť predčasného zosplatnenia úveru a toto upozornenie sa dostalo do jeho dispozičnej sféry, t. j. aby sa mohol oboznámiť s obsahom takého upozornenia. Žalovaný sa doručením upozornenia podľa § 53 ods. 9 OZ, za ktoré sa dá považovať predžalobná upomienka s obsahom takéhoto upozornenia oboznámil. Následne pôvodný veriteľ využil možnosť predčasného zosplatnenia úveru, ku ktorému úkonu síce žalobca nepredkladá doručenkou alebo doklad preukazujúci odoslanie listiny na poštovú prepravu, nakoľko predmetná listina o zosplatnení úveru má deklaratórny charakter, pričom účinky nastávajú späťne oboznámením sa žalovaného s obsahom listiny o zosplatnení úveru. Žalobca má za to, že boli splnené podmienky na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. Ďalej uviedol, že jeho právny predchodca pred uzatvorením zmluvy o úvere skúmal schopnosť žalovaného splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou. Občiansky preukaz žalovaného nebol žiadnym spôsobom od cudzený a žalovaný spíňal štandardné riskové podmienky. Žalovaný zároveň podpisom danej zmluvy prehlásil, že všetky ním uvádzané údaje sú pravdivé a že ku dňu podpisu zmluvy mu neboli známe žiadne okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na riadne plnenie jeho záväzku. Žalovaný zároveň z titulu zamestnanca preukázal výšku jeho mesačného príjmu ako aj výšku mesačných výdavkov. Zmluvne stanovená výška mesačnej splátky sa tak s poukazom na žalovaným uvádzané hodnoty javí ako primeraná. Žalovaný spočiatku riadne hradil predpísané splátky, neinformoval veriteľa o zmene finančných pomerov, ktoré by znemožnili žalovanému riadne splácanie poskytnutého úveru. Rovnako tak zo strany žalovaného nebola prednesená žiadosť o prípadné zníženie mesačnej splátky. Veriteľ si vyžiadal od žalovaného za účelom overenia jeho bonity súhlas s použitím jeho osobných údajov za účelom preverenia jeho úverovej histórie v Nebankovom registri klientskych informácií a v Spoločnom registri bankových informácií. V prípade uzavretej zmluvy sa jedná o takzvaný webový typ zmluvy, preto nie je opatrená podpismi zmluvných strán. Uzatvoreniu zmluvy predchádzala zmluva o poskytovaní služieb zo dňa 06.08.2018, ktorá je opatrená podpismi zmluvných strán a na základe nej môže následne spotrebiteľ uzatvárať zmluvy cez internet.

6. Súd nariadil pojednávanie na deň 30.04.2024, na ktoré sa dostavil žalovaný. Právny zástupca žalobcu mal doručené predvolanie riadne do vlastných rúk, následne podaním doručeným súdu dňa 19.04.2024 ospravedlnil neúčast' žalobcu a jeho právneho zástupcu a súhlasil, aby súd konal a rozhodol aj v ich neprítomnosti. Súd preto pojednával v neprítomnosti žalobcu. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že má viac dlhov aj 6 exekúcií, exekútor mu mesačne stíha 245,- eur, a preto sa obrátil na Centrum právnej pomoci vo veci vyhlásenia osobného bankrotu, ktorý zatiaľ vyhlásený nebol. Pamätal si, že tento úver si bral na kúpu tovaru. V tom čase bol zamestnaný a úver bol schopný splácať. Avšak prišli problémy, mal hypotéku na dom, o ktorý prišiel a skončil bez domova. Pri podpise zmluvy určite dokladal veriteľovi výpis z účtu, ale nevie, za aké dlhé obdobie. Nespomína si, či dokladal aj výplatné pásky. V čase, keď si bral tento sporný úver, už mal hypotéku na dom a ďalší úver vo VUB a potom prišli ďalšie úvery aj z nebankoviek.

7. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a po vykonanom dokazovaní zistil nasledovný skutkový stav:

8. Súd mal preukázať, že Všeobecná úverová banka, a.s. (VÚB, a.s.) teda právny predchodca žalobcu ako veriteľ a žalovaný ako dlžník dňa 06.08.2018 uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorej predmetom bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru v sume 257,-eur na nákup čiernej techniky Sony playstation 4. Žalovaný v zmluve uviedol, že je zamestnaný v spol. Delta Electronics, s.r.o. s čistým príjmom 850,-eur mesačne, mesačné výdavky na splátky úverov sú 170,- eur. Vyživovacie povinnosti nedeclaroval. Žiadne doklady podľa zmluvy žalovaný nedokladal (položka „predložené doklady“ ostala nevyplnená). Žalovaný sa zaviazal zaplatiť kúpnu cenu za tovar v sume 365,40 eur, a to akontáciu v sume 108,40 eur a zvyšok kúpnej ceny v sume 275,- eur sa zaviazal splácať v 20 mesačných splátkach po 15,- eur mesačne. Celkovo sa zaviazal vrátiť sumu 300,- eur (bez akontácie). Úroková sadzba bola 20,63%, RPMN 20,63%, celkové náklady spotrebiteľa boli 43,- eur. Prvá splátka bola splatná dňa 20.09.2018, splátky boli splatné vždy k 20.dňu v mesiaci. Zmluva obsahovala aj splátkový kalendár. Podľa bodu 10.2 zmluvných podmienok je banka oprávnená v prípade riadneho a včasného nesplácania splátok úveru žiadať od klienta zaplataenie celej pohľadávky pred dátumom konečnej splatnosti úveru, ktorá sa stane okamžite splatnou, ak je klient v omeškaní s úhradou jednej splátky alebo čiastočného plnenia jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace. Uzatvorenie zmluvy s týmto obsahom sporné nebolo.

9. Žalovaný bol listom zo dňa 28.08.2019 vyzvaný zo strany veriteľa - VÚB, a.s. na úhradu dlžných splátok, ktoré činili v tom čase sumu 45,- eur. Žalovaný bol súčasne upozornený, že ak táto suma nebude uhradená do 05.10.2019, pristúpi veriteľ k vyhláseniu splatnosti celého úveru. Výzvu na úhradu si žalovaný neprevzal v odbernej lehote na adrese, ktorú uviedol v zmluve pre účely zasielania korešpondencie. Následne veriteľ oznámil žalovanému listom zo dňa 25.10.2019, že sa stal dlh z úverovej zmluvy splatným v celom rozsahu naraz, nakoľko dlžné splátky žalovaný riadne a včas neuhradil, pričom bol vyzvaný na úhradu sumy 160,53 eur. K uvedenej písomnosti nebol predložený doklad o jej doručovaní žalovanému.

10. Z predloženého prehľadu splátok a úhrad bolo zistené, že žalovaný celkovo uhradil titulom akontácie sumu 108,40 eur a titulom splátok úveru na kúpnu cenu tovaru sumu 135,- eur.

11. Pohľadávka voči žalovanému, ktorá je žalovaná v tomto spore, bola predmetom postúpenia na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi spol. D. E. B., F. ako postupcom a súčasným žalobcom ako postupníkom k 18.11.2022. ako to vyplýva z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 24.11.2022 adresovaného žalovanému.

12. Zákonné ustanovenia:

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa ust. § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „zákon“), Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

Podľa ust. § 2 písm. a), b), d) zákona, na účely tohto zákona sa rozumie

Na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa § 9 ods. 1 zákona, Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 7 ods. 1 zákona, Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 11 ods. 2 zákona, Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, Ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, Prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

13. Veriteľ – právny predchodca žalobcu v danom prípade pri uzatváraní predmetnej zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Žalovaný zmluvu uzatváral ako spotrebiteľ, keďže sa jedná o fyzickú osobu, ktorá pri uzatváraní predmetnej zmluvy nekonal v rámci svojho podnikania, povolania. Pri zákonom posudzovaní konkrétneho prípadu súd preto vychádzal z príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. a dospel k záveru, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi účastníkmi zmluvy na základe zmluvy uzavretej dňa 06.08.2018 je vzťahom občianskoprávnym a je potrebné naň aplikovať ustanovenia tohto zákona.

14. V konaní nebolo sporné, že žalovaný uzatvoril so žalobcom zmluvu o spotrebiteľskom úvere dňa 06.08.2018. Na základe uvedenej zmluvy bol žalovanému poskytnutý spotrebiteľský úver na nákup tovaru vo výške 275,- eur. Keďže súd ustálil, že zmluva uzatvorená so žalovaným je zmluvou o spotrebiteľskom úvere a vzťahuje sa na ňu zákon č. 129/2010 Z.z., súd najskôr zisťoval, či zmluva o spotrebiteľskom úvere má všetky povinné náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 tohto zákona, pričom súd konštatuje, že zmluva obsahuje všetky povinné náležitosti vymenované v tomto zákonom ustanovení a žiadna taká náležitosť, ktorá by spôsobovala bezúročnosť a bez poplatkovosť úveru (§ 11 ods. 1 zákona), neabsentuje. Nechýba žiadna taká náležitosť, pre absenciu ktorej by dlžník nevedel posúdiť rozsah svojho záväzku.

15. Z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že veriteľovi na to, aby žalovanému poskytol spotrebiteľský úver, postačoval len údaj uvedený zmluve o tom, že žalovaný je slobodný, má 0,- vyživovacích povinností a ukončené stredoškolské vzdelanie, údaje o zárobku žalovaného a výške splátok iných úverov. Tieto údaje, ktoré veriteľ mal k dispozícii od žalovaného však veriteľ nijakým spôsobom neverifikoval, nakoľko ani žalobca na výzvu súdu sám netvrdil, že by si bol lustroval žalovaného v registri úverov alebo v Sociálnej poisťovni, aby pravdivosť údajov o príjme a ostatných záväzkoch, ktoré mal od žalovaného, overil. Žalovaný pritom si nepamätal, že by dokladal veriteľovi

potvrdenie o príjme, pričom ani z obsahu zmluvy nevyplýva, že by tak činil, keď rubrika o priložených dokladoch ostala nevyplnená. Neboli teda preukázané tvrdenia žalobcu o tom, že žalovaný veriteľovi preukázal výšku príjmu tak, ako to uvádzal žalobca v podaní z 02.04.2024. Žalovaný si pritom spomenul, že zrejme dokladal veriteľovi výpis z účtu, avšak nevedno za aké obdobie a či vôbec z tejto listiny si veriteľ mohol učiť obraz o komplexnej situácii žalovaného. Žalovaný pritom potvrdil aj to, že mal u viacerých veriteľov v čase žiadosti o sporný úver už úvery a pôžičky, a teda bolo namieste, aby si veriteľ overil nielen to, či žalovaným uvádzaný údaj o výške splátok ostatných záväzkov (170,- eur mesačne) je pravdivý, ale aj to, či ich spláca pravidelne, alebo je v omeškaní s ich úhradou, ako dlho a s akou sumou je v omeškaní, čo by tiež prispelo k zhodnoteniu rizikovosti žalovaného. Žalobca pritom netvrdil, že by akékoľvek overovanie učinil. Hoci žalovaný poskytol súhlas na spracovanie osobných údajov v súvislosti s príslušnými registrami, uvedené nie je dôkazom o tom, že lustráciu v príslušných úverových registroch veriteľ aj skutočne vykonal a že by bol overoval úverové zaťaženie žalovaného v dostupnom registri. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo tvrdenie žalobcu, že mal preukázané údaje o výške príjmu žalovaného, keď toto nebolo podložené žiadnym dokladom, či už takým, ktorý by mu predložil žalovaný, alebo takým, ktorý by si veriteľ iniciatívne sám zabezpečil. To, že dlžník je povinný poskytnúť pravdivé údaje pri žiadaní o úver, nezabavuje veriteľa výslovne formulovanej povinnosti odborne skúmať bonitu žiadateľa a ním poskytnuté údaje verifikovať. Veriteľ poskytol úver bez toho, aby mal prehľad o príjmoch žalovaného, jeho pravidelných výdavkoch aspoň na základné životné potreby, či disponibilných zostatkoch a ostatných záväzkoch z prípadných skorších úverových alebo iných obdobných vzťahov. Žalobca nepreukázal, že by veriteľ zisťoval, aká je ostatná úverová zaťaženosť žalovaného, či vôbec predošlé úvery žalovaný spláca, alebo je v omeškaní, aká je jeho úverová bilancia a aby bolo možné objektívne zhodnotiť, či ďalší úver je v jeho finančných možnostiach a aby mohol zistiť, aký je predpoklad platobnej disciplíny žalovaného. Žalobca ani na výzvu neuviedol v otázke skúmania bonity žalovaného žiadne konkrétne tvrdenia o tom, v čom spočívalo toto skúmanie, či si údaje overoval a ak áno, k akým zisteniam týmto overovaním dospel, aké údaje veriteľa zaujímali a ako bonitu žalovaného vyhodnotil. Rovnako tak žalobca na výzvu súdu nepredložil v tomto smere žiadne dôkazy, výstupy z lustrácii v dostupných registroch, alebo v interných systémoch, ktoré by potvrdzovali, že k skúmaniu schopnosti žalovaného úver splácať pristupoval zodpovedne.

16. Súd ešte konštatuje, že uvedená povinnosť veriteľa v cit. zákone zodpovedá povinnosti podľa čl. 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, podľa ktorej členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať. Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa, pričom zákon stanovuje ako následok nemožnosť úver predčasne zosplatiť. Potom je nutné konštatovať, že žalobca nemohol od žalovaného vyžadovať jednorazové, mimoriadne splatenie spotrebiteľského úveru podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Na učinené vyhlásenie predčasnej splatnosti preto nie je možné prihliadnuť.

17. Okrem už vyššie uvedeného je tu aj ďalší dôvod, pre ktorý súd musí hodnotiť vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru za neúčinný a pre ktorý tak naň nie je možné prihliadnuť. V konaní bolo zistené, že veriteľ – právny predchodca žalobcu – spol. VÚB, a.s. pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru podľa čl. 10.2 zmluvných podmienok. Listom zo dňa 28.08.2019 veriteľ v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka žalovaného upozornil na dlh na splátkach, vyzval ho na jeho úhradu s tým, že ak v určenej lehote k úhrade nedôjde, žalobca využije svoje právo a úver predčasne zosplatiť. Túto výzvu si žalovaný neprevzal v odbernej lehote na adrese, ktorú žalovaný v zmluve uviedol ako korešpondenčnú. Následne listom z 25.10.2019 veriteľ vyhotovil oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru, vo vzťahu ku ktorej listine ale tvrdil, že ju doručoval žalovanému len obyčajnou poštou, a preto nedisponuje dokladom o tom, že by túto písomnosť žalovanému doručoval. Netvrdil, kedy sa dostala do dispozičnej sféry žalovaného, ale považoval písomnosť za doručeníu na 5.-ty deň od podania na poštovú prepravu, pretože obvyklá doba doručenia tejto listiny je 5 dní. Zo žiadnej z listín nevyplývalo, ani žalobca konkrétne netvrdil, či a kedy túto písomnosť na poštovú prepravu podal, pričom toto jeho tvrdenie nevyplýva ani z jeho podania doručeného súdu dňa 02.04.2024. Okrem toho žalobca tvrdil v tomto podaní v podstate nadbytočnosť doručovania oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlžníkovi, keď argumentoval tým, že cieľom úpravy je, aby dlžník bol oboznámený s upozornením na

možnosť predčasného zosplatnenia úveru, čo bolo splnené zaslaním upomienky z 28.08.2019 a nie je nutné pre vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru realizovať dva úkony (teda jednak výzvu s upozornením na možnosť zosplatnenia úveru a tiež aj oznámenie o zosplatnení úveru).

18. Písomné oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (žiadosť o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky) podľa § 565 Občianskeho zákonníka je potrebné považovať za hmotnoprávny úkon, na nastúpenie účinkov ktorého sa vzťahuje ustanovenie § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka (t.j. aby vyvolalo zamýšľaný hmotnoprávny účinok, musí sa dostať do dispozičnej sféry adresáta). Takýto záver však podľa súdu vo vzťahu k žalovanému z vykonaného dokazovania nevyplýval, a to ani na výzvu súdu vykonanú v tomto smere na žalobcu, kedy túto skutočnosť žalobca nepreukázal. V konečnom dôsledku žalobca ani netvrdil, že by táto písomnosť bola došla žalovanému do dispozičnej sféry, keď jej doručenie žalovanému nevyvodzoval z jeho dôjdenia do jeho dispozičnej sféry, ale v žalobe jej účinky viazal na akúsi fikciu, v zmysle ktorej spravidla doručenie poštovej zásielky trvá 5 dní, a preto sa má považovať za doručeníu na 5. deň (nevedno odkedy rátaný piaty deň, pretože sa netvrdí či a kedy mala byť táto písomnosť podaná na prepravu). Doručovanie písomností rieši čl. XIII zmluvy a toto ustanovenie vôbec neuvádza ani tvrdeníu fikciu doručenia písomností na 5. ty deň, ale bod 13.2 uvádza, že písomnosť sa považuje za doručeníu dňom, kedy ju klient obdrží. Aplikáciu kogentného ustanovenia § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka podľa názoru súdu nemôžu strany vylúčiť svojou dohodou. Preto bez doručenia písomného oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (žiadosti o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky) podľa § 565 Občianskeho zákonníka žalovanému nemohlo dôjsť k nastúpeniu účinkov vyhlásenia mimoriadnej (predčasnej) splatnosti úveru poskytnutého žalovanému na základe spornej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Platí, že už samotné nepreukázanie splnenia podmienky uvedenej v § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. nepreukázanie dôjdenia (písomného) vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru do dispozičnej sféry žalovaného postačuje na prijatie toho záveru, že nebolo preukázané účinné zosplatnenie úveru, a preto ani nie je možné vyvodiť, že by mohlo predčasné zosplatnenie úveru vyvolať zamýšľané účinky. Pri jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka, resp. celkovo v oblasti súkromného práva predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručeníu adresátovi, t.j. že sa dostane do sféry jeho dispozície, keď už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Princíp doručovania právnych úkonov ako podmienka ich účinnosti vyplýva nielen z § 45 Občianskeho zákonníka, ale je jednou z hlavných zásad súkromného práva. Je neprípustné, aby k vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností účastníkov právnych vzťahov dochádzalo na základe prejavu vôle konajúceho subjektu bez toho, aby mal adresát minimálne objektívnu možnosť sa s týmto úkonom oboznámiť, t.j. ak má byť určitý právny úkon uskutočnený jednou osobou významný pre inú osobu, musí mať táto osoba aspoň príležitosť spoznať jeho obsah, musí dôjsť do jej dispozičnej sféry (k tomu napr. body 13.2 a 13.3 odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/36/2020 zo dňa 15.12.2020, ktorý bol uverejnený v zbierke ako R 4/2021). Žalobca nepreukázal, že oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 25.10.2019 bolo v niektorý konkrétny deň podané na prepravu tak, aby mohlo byť doručeníu do dispozičnej sféry žalovaného. Účinky zosplatnenia pritom určite nenastanú len samotným dňom uskutočnenia úkonu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru bez ohľadu na doručenie oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlžníkovi (spotrebiteľovi), pretože žiadosť veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky možno charakterizovať ako jednostranný, adresný a hmotnoprávny právny úkon, čo znamená, že v stanovenej lehote musí byť doručeníu dlžníkovi (§ 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a nestačí odovzdanie prejavu na prepravu, ktorá navyše ani nebola preukázaná. Vzhľadom na kogentnú právu úpravu nie je možné ani dohodou zmluvných strán upravujúcich vzájomné doručovanie písomností kogentnosť uvedenej hmotnoprávnej úpravy zmeniť. K rovnakému záveru dospel napr. Krajský súd v Banskej Bystrici v rozhodnutí sp.zn. 17CoCsp/30/2022 z 28.09.2022. Z vyššie uvedených dôvodov preto nie je možné ani konštatovať, že by na vyvolanie predčasného zosplatnenia bola postačujúca len výzva v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktorá upozorňuje dlžníka na budúcu možnosť zosplatnenia úveru. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka podľa názoru súdu jednoznačne rozlišuje medzi výzvou, ktorá povinne predchádza samotnému mimoriadnemu zosplatneniu úveru a samotným úkonom vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru veriteľom. Absencia ktoréhokoľvek úkonu z týchto dvoch potom znamená nedodržanie zákonných podmienok pre zosplatnenie úveru. Zosplatnenie úveru sa totiž nedeje nijako automaticky, ale veriteľ musí toto právo využiť zákonom predpokladaným spôsobom a o tom, že toto právo veriteľ využil (a teda v praktickej rovine o tom, že sa jeho využitím zásadným spôsobom menia dovtedajšie práva a povinnosti zmluvných strán) musí byť dlžník upovedomený. Nič pritom nebránilo veriteľovi doručovať vyhlásenie predčasnej splatnosti tak, aby uskutočnenie jeho doručovania mohol

neskôr v prípadnom spore aj preukázať. Ak sa rozhodol doručovať ho spôsobom neumožňujúcim neskôr preukázať to, že vôbec vyhotovenú listinu žalovanému doručoval do miesta, kde sa mohol žalovaný s ňou oboznámiť (napr. aspoň podacím hárkom, keď už nie doručenkou), potom takýto prístup musí ísť na jeho vrub. Zosplatnenie spotrebiteľského úveru vo svojom dôsledku prináša pre spotrebiteľa závažné následky, preto je na žalobcovi ako veriteľovi, aby spôsobom nevzbudzujúcim dôvodné pochybnosti preukázal naplnenie všetkých zákonom stanovených podmienok pre platné zosplatnenie úveru v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. K rovnakému záveru dospel napr. Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp.zn. 12CoCsp/51/2021 z 10.03.2022. Súd je pritom ex offio povinný skúmať splnenie podmienok na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a to aj bez námietok žalovaného spotrebiteľa. Žalovaný síce v tomto smere obranu neprodukoval, ale treba uviesť, že žalobca vlastne ani konkrétne netvrdil, že vôbec a kedy táto písomnosť došla do dispozície žalovaného, keď on sám odvíjal účinky doručenia nie od okamihu dôjdenia žalovanému, ale od okamihu akejsi fikcie doručenia na 5.ty deň od odoslania zásielky, ktorá fikcia tak, ako bola tvrdená, napokon ani nemá oporu v podmienkach dohodnutých so žalovaným. Nebolo pritom ani len tvrdené, kedy bola zásielka daná na prepravu a nieto ešte to, kedy došla do sféry dispozície žalovaného. Nebolo preto ani žiadnych konkrétnych žalobcom produkovaných tvrdení, ktoré by žalovaný mohol popierať. Súd preto uzavrel, že nielen z dôvodu porušenia povinnosti veriteľa pri skúmaní bonity žalovaného, ale aj z dôvodu nepreukázania riadneho vyhlásenia predčasnej splatnosti a pre nesplnenie podmienok na jej vyhlásenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, vyhlásenie predčasnej splatnosti k 25.10.2019 nemohlo vyvolať zamýšľané právne následky, teda sporný úver sa predčasne splatným v dôsledku tohto úkonu nestal. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru tak je neplatné pre rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

19. Nakoľko nedošlo k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, súd konštatuje, že jednotlivé splátky úveru sú splatnými v zmysle dátumov ich splatnosti dohodnutých v úverovej zmluve, teda vždy k 20. dňu v kal. mesiaci až do 20.04.2020. V tejto súvislosti ale súd (tak, ako to prezentoval aj vrámci predbežného právneho posúdenia) poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/85/2021 zo dňa 12.02.2024, podľa ktorého nemožno priznať veriteľovi právo na zaplatenie splátok úveru splatných ku dňu rozhodnutia súdu, ak si v žalobe veriteľ uplatňoval zaplatenie celého mimoriadne zosplatneného úveru a súd dospel k záveru, že mimoriadne zosplatnenie úveru je neplatné. Najvyšší súd SR uzavrel, že síce by šlo o plnenie z rovnakej zmluvy, ale súd by neprípustne priznal plnenie z iného skutkového stavu, než aký bol vymedzený v žalobe. V žalobe pritom žalobca jednoznačne tvrdil, že došlo k zosplatneniu poskytnutého úveru, ktoré súd posúdil nakoniec ako neplatné a žiadal priznať práve a len takto zosplatnený úver. Najvyšší súd SR pre takéto prípady uzavrel, že ak by súd priznal za takéhoto stavu nárok na zaplatenie jednotlivých splatných splátok, porušil by tým zásadu „ne ultra petitem“, a teda prekročil by rámec vymedzeného petitu, čo je neprípustné. Vychádzajúc teda z uvedeného rozhodnutia najvyššej súdnej autority, súd dospel k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť ani čiastočne (nie je možné priznať namiesto mimoriadne zosplatneného úveru dlžné splátky splatné do dňa rozhodnutia súdu). Súd preto žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

20. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V konaní bol plne úspešný žalovaný, keďže súd žalobu zamietol, a preto má proti neúspešnému žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

19Csp/24/2022

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trenčín.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.